BULLETIN
Září 2007

Úvod

V roce 2003 vyhlásila Evropská unie Evropský rok osob s postižením se sloganem „Nic o nás bez nás“. Jako návaznost na tento Evropský rok osob s postižením, vytvořila Evropská komise Akční plán pro osoby s postižením s důrazem na úsilí Komise o implementaci rovných práv a příležitostí pro osoby s postižením v Evropě. V září 2006 v Saint-Petersburgu (Rusko), Rada Evropy uvedla svůj Akční plán pro osoby se zdravotním postižením na léta 2006-2015 a o několik měsíců později byla v New Yorku schválena Úmluva OSN o právech lidí se zdravotním postižením. Všechny tyto tři dokumenty se ubírají stejným směrem: posun v přístupu společnosti, posun v tom, jak občané, autority, politici, výzkumníci a poskytovatelé služeb přistupují k postižení. Je to posun od segregace směrem k inkluzi, od zaměření se na postižení směrem k uznání schopností lidí. Směrem od lékařského posuzování handicapu k přístupu sociálnímu, respektujícímu plně lidská práva a občanství. Jako EASPD velmi vítáme tento rozvoj, který ve všech svých aspektech má vést k rovným příležitostem a plné participaci lidí s postižením, jako plnoprávných členů, na životě běžné společnosti.
Jako poskytovatelé služeb musíme velmi pečlivě studovat a začít implementovat tyto mezinárodní základní dokumenty.
Výsledky jsou důležité, výzvy obrovské. Ale EASPD jako síť poskytovatelů služeb je velmi odhodlaná k tomu, aby co nejvíce přispěla k tomuto velmi důležitému procesu.
Tímto informátorem jsou poskytovány informace o konceptech, hodnotách a principech obsažených v dokumentech a budou nacházeny různé přístupy jak je implementovat. Valná hromada EASPD v Lisabonu (říjen 2007) se zaměří na implementaci těchto tří zásadních dokumentů a na roli poskytovatelů služeb, kterou v této věci mají. Přejeme všem našim členům, aby se úspěšně chopili příležitostí a výzev prezentovaných v dokumentech v následujících měsících a letech.

Brian O’Donnell, President EASPD & Luk Zelderloo, Secretary General EASPD

Brian O'Donnell

Luk Zelderloo

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením

The UN convention and social services

Jelle Reynaert – Policy Officer EASPD

Úmluva OSN je první komplexní dohodou o lidských právech ve 21. století a první konvence o lidských právech, která je otevřená podpisu regionálními integračními organizacemi. Vyznačuje se „změnou paradigmat“ v přístupech a postojích k lidem se zdravotním postižením.
Úmluva odráží klíčové prvky politiky EU, ale stejně jejím podpisem převzala Evropská unie a další státy důležitou zodpovědnost.
Abychom informovali poskytovatele služeb o vlivu, jaký bude mít Úmluva na jejich práci, uvádíme zde nejdůležitější články Úmluvy týkající se sociálních služeb:

- Článek 2: Definice
  - Vhodné bydlení: nedostatek vhodného ubytování vytváří diskriminaci
  - Univerzální design: služby využitelné všemi lidmi

- Článek 19: Nezávislý způsob života a zapojení do společnosti
  - vhodné služby a zdroje musí být dostupné na úrovni místní komunity
  - Vytváří to lidem s postižením příležitost žít v místním společenství

- Dostupnost služeb je tématem, které se prolíná celým dokumentem a hovoří se o ní dále v:

  - Článku 9: přístup k informacím (např. znaková řeč)
  - Článcích 13 a 29: Přístup ke službám podporujícím spravedlnost, aby byla zajištěna účast na občanském a politickém životě
  - Článek 24: Inkluzivní vzdělávací systémy s vhodnými opatřeními tak, aby se usnadnila výuka Brailova písma a znakového jazyka
  - Článek 25: Přístup k zdravotnickým službám (odkaz na reprodukční zdraví)
  - Článek 27: Přístup k sociální ochraně a programům snižujícím chudobu
  - Článek 30: Přístup ke sportům a kultuře

- Účast lidí se zdravotním postižením na rozhodovacích procesech je průřezovým tématem:

  - Na úrovni individuální: podpora vrstevníků (čl.26) a vlastní volba (čl. 20)
  - Na úrovni služeb: podpora v místě (čl. 19)
  - Na úrovni systémů a politik: řízení a regulování služeb (čl. 4.3)

- Specifická podpůrná opatření pro osoby se zdravotním postižením (silný důraz na vlastní volbu, přijatelné náklady, přístupnost služeb) je průřezovým tématem v rámci Úmluvy: Kompenzační pomůcky a služby osobní asistence v:

  - Článku 20 o osobní mobilitě
  - Článku 26: rehabilitace v oblasti zdravotní, sociálních služeb, zaměstnanosti, vzdělávání…

- Následující články řeší odborníky a zaměstnance pracující s osobami se zdravotním postižením:

- Článek 4: Vzdělávání o právech zmiňovaných v Úmluvě, aby byla poskytována lepší asistence a služby garantované těmito právy
- Článek 9: Zajistit pro zainteresované osoby školení o problematice přístupnosti služeb
- Článku 25: Zajistit pro zdravotnické pracovníky školení, aby byla osobám se zdravotním postižením poskytována stejná péče jako jiným a na základě svobodného a poučeného souhlasu
- Článku 26: Podporovat organizování základních a navazujících školení pro pracovníky v rehabilitačních službách

Je zřejmé, že poskytovatelé sociálních služeb budou hrát zásadní roli v efektivní implementaci Úmluvy. Největší výzvou je pro ně snižování rozdílů mezi legislativou/politikami a praxí/životy lidí. EASPD přebírá svou zodpovědnost a bude vytvářet nástroje k usnadnění efektivní a účelné implementace Úmluvy.

Název:
Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením
Úmluva – první zásadní dohoda o lidských právech ve 21. století – představuje důležitý právní nástroj zamezující diskriminaci osob se zdravotním postižením ve všech oblastech života a obsahuje specifická ustanovení vztahující se k zaměstnanosti, vzdělávání, zdraví a přístupu k informacím, veřejným zařízením a službám.

Přístup:
Úmluva je koncipována jako nástroj pro lidská práva s jasnou, sociálně rozvíjející dimenzí. Přejímá širokou kategorizaci osob s postižením a zdůrazňuje, že všechny osoby se všemi typy postižení musí požívat všechna lidská práva a základní svobody. Úmluva objasňuje a konkretizuje, jak se všechny kategorie práv vztahují k lidem s postižením a vymezuje oblasti, kde musí být provedeny úpravy pro osoby s postižením pro zajištění efektivního uplatňování jejich práv a oblastí, kde mohou být jejich práva ohrožena a kde musí být ochrana práv posílena.

Současná situace:
Úmluva vstoupila v platnost měsíc po tom, co byla ratifikována minimálně 20 zeměmi. Nyní je Úmluva podepsána více než stovkou zemí z celého světa.

Více informací:
http://www.un.org/esa/socdev/enable/

Pozice EASPD:
EASPD byla aktivně zapojena do budování pozice EU s ohledem na Úmluvu OSN. Protože poskytovatelé služeb hrají v současné implementaci Úmluvy důležitou roli, EASPD vytvoří nástroje, které pomohou poskytovatelům služeb Úmluvu implementovat.

Rozhovor s paní Belindou Pyke o Úmluvě OSN

Belinda Pyke

(Evropská komise – DG EMPL – vedoucí ředitelství „Rovnost mezi muži a ženami, aktivity proti diskriminaci a občanská společnost „ v rámci které sídlí skupina pro postižení.)

Jaká je důležitost Úmluvy OSN pro občany EU se zdravotním postižením?

Přijetí Úmluvy před rokem znamenalo opravdový krok vpřed v přístupu společnosti k lidem se zdravotním postižením a Komise se zasazuje o úplnou implementaci Úmluvy, což, jak bych připomněla, směřuje k zajištění plnému a rovnoprávnému využití lidských práv a základních svobod pro 650 milionů lidí s postižením na celém světě, zahrnující kolem 50 milionů občanů s postižením v EU.
Evropské společenství (reprezentované německým předsednictvím) podepsalo Úmluvu v New Yorku na zahajovacím dni (na konci března), spolu s většinou členů EU. Dodala bych, že je to poprvé, kdy Evropské společenství podepsalo zásadní úmluvu OSN o lidských právech. Jak tenkrát poznamenal komisař Vladimír Špidla „podepsáním Úmluvy v den jejího uvedení, se Evropa dostala do popředí velmi důležitého procesu, kterým je posilování práv osob se zdravotním postižením a posunula tak Strategii EU v oblasti zdravotního postižení dále. Je to důležitý úspěch v rámci Mezinárodního roku rovných příležitostí pro všechny."

Jak byste popsala strategii EU v oblasti implementace Úmluvy? Jakou vidíte roli Nejvyšší skupiny pro zdravotní postižení? Jaké je místo akčního plánu v oblasti zdravotního postižení v tomto širším obrazci?

Jenom podpisy samozřejmě nestačí. Musíme se nyní posunout do další fáze, což je ratifikace Úmluvy členskými státy a její uzavření Evropským společenstvím, potom zajištění jejího uplatnění do politiky a praktického života. Jsem ráda, že mohu sdělit, že na prvním neformálním setkání ministrů k problematice zdravotního postižení, které se konalo v červnu v Berlíně, Evropská komise i členské státy potvrdili nutnost pracovat společně, ve spolupráci s nejvíce zainteresovanými, aby vytvořili společnou strategii pro implementaci Úmluvy. Důležitým nástrojem pro to bude Nejvyšší skupina pro zdravotní postižení, které předsedám. Našim úkolem je zajistit výměnu informací a dobrých praxí, a zejména pak identifikovat společné výzvy a jejich řešení. Následně budeme zpětně informovat na dalších ministerských konferencích budoucích prezidentství EU o pokroku v implementaci Úmluvy. Naše práce je samozřejmě usnadňována faktem, že Úmluva OSN obsahuje základní prvky již existující Strategie EU v oblasti zdravotního postižení, která slučuje antidiskriminaci, rovné příležitosti a aktivní začleňování. V současné době připravujeme Akční plán pro roky 2008-2009, aby byla naplňována Strategie EU a téma dostupnosti, což je jeden z principů Úmluvy a bude to klíčovým bodem našeho návrhu.

Jaká je důležitost Úmluvy OSN pro poskytovatele sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením?

Úmluva OSN přímo zmiňuje sociální služby v článku 26 o „habilitaci a rehabilitaci" a vyznačuje určité znaky, které by takové služby měly mít. Dovolte mi, abych zmínila dva aspekty:
Blízkost těchto sociálních služeb přímo lidem se zdravotním postižením a vzdělávání odborníků a personálu, kteří sociální služby poskytují. Adekvátní naplnění těchto dvou požadavků by mělo mít pozitivní dopad na kvalitu poskytovaných sociálních služeb a jsou určitě relevantní pro organizace, které tyto služby poskytují a které potřebují reagovat na tyto výzvy.
Kvalitní sociální služby jsou podmínkou pro naplňování práv osob se zdravotním postižením, například, žít nezávisle, jak je zmiňováno v článku 19 Úmluvy OSN. A poskytovatelé sociálních služeb tak mají příležitost reagovat na zvyšující se potřeby kvalitních sociálních služeb, které jsou cenově dostupné, dosažitelné a flexibilní tak, aby uspokojovaly rozdílné potřeby osob se zdravotním postižením.

EASPD děkuje paní Pyke za příjemnou spolupráci při tomto rozhovoru a přeje jí vše nejlepší v její další práci.

Ingrid Körner, President of Inclusion Europe – DE

Ingrid Körner

Úmluva OSN stejně jako Akční plány Evropské komise a Rada Evropy jsou postaveny na vizi, že lidé s (mentálním) postižením jsou občany s rovnými právy. To znamená, že jsou více než jen uživatelé služeb a jakákoliv zmínka o nich, jako o „uživatelích“ nebo „zainteresovaných osobách“ jim nezajistí spravedlnost. Jako rovnoprávné lidské bytosti mají právo být posuzovány jako celistvé osoby, které potřebují podporu sociálních služeb jen v určitých ohraničených oblastech jejich osobního života. Výzva, představována zmiňovanými mezinárodními dokumenty, pro poskytovatele služeb, pro sebeobhájce, rodiny a pro Inclusion Europe jako jejich zastupitelskou organizaci, je dát lidem s mentálním postižením KONTROLU nad službami spíše než pouhou účast na rozhodováních o jejich osobních životech a budoucnosti.“

Phil Madden

Ředitel sociální služby, Home Farm Trust (HFT) – UK

Úmluva nemusí přímo ovlivňovat současnou praxi, protože Velká Británie má právní normy,které se dost jasně vyjadřují k diskriminaci a jsou více normativní než úmluva. Avšak úmluva dodá vážnost diskusím o tom, jak být kreativní v boji s diskriminací!

James Churchill

Výkonný ředitel Association for Real Chance (ARC)-UK

Co je skvělé na Úmluvě je to, že umožňuje mezinárodní srovnání, kterým mohou být země hodnoceny. Žádná země nemůže ignorovat fakt, že práva osob s postižením jsou nejen jasně mezinárodně ustanovena, ale nyní je nastaven také způsob, jakým by měla být naplňována v každé zemi. Členům ARC nepřinese Úmluva OSN zásadní změny v tom, jak pracujeme ve Velké Británii, ale poskytne jednotlivcům nástroje pro zajištění, že naše místní instituce opravdu řeší problém diskriminace a bariér v inkluzi.

Akční plán Rady Evropy pro podporu práv a plné participace lidí s postižením ve společnosti: zvyšování kvality života osob s postižením v Evropě 2006-2015.

Viveca Arrhenius

Zvyšování kvality života osob se zdravotním postižením v Evropě prostřednictvím Akčního plánu Rady Evropy pro zdravotní postižení na léta 2006-2015

Viveca Arrhenius, Poradkyně ministra, Ministerstvo sociálních věcí a zdravotnictví, Finland.

V dubnu byla paní Arrhenius zvolena předsedkyní Evropského koordinačního fóra pro Akční plán Rady Evropy pro zdravotní postižení na léta 2006-2015 (CAHPAH).
EASPD měla příležitost s ní uskutečnit rozhovor:

Proč je Akční plán Rady Evropy pro zdravotní postižení na léta 2006-2015 tak důležitý?

V březnu 2007 byla otevřena k ratifikaci Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením.
Úmluva OSN, která je právně závaznou smlouvou pro členské státy, stanovuje cíle pro budoucí politiku v oblasti zdravotního postižení ve všech členských státech. Akční plán Rady Evropy byl připraven ve stejný čas, kdy probíhala jednání na úrovni Spojených národů. Proto zahrnuje Akční plán od počátku stejné tématické oblasti jako Úmluva OSN. Akční plán Rady Evropy může být vnímán jako Pan-evropskou strategii implementace Úmluvy OSN. Hlavním cílem Akčního plánu pro zdravotní postižení je poskytnout praktický nástroj pro rozvoj a implementaci národních strategií v oblasti zdravotního postižení, které dosáhnou plnou participaci osob se zdravotním postižením a bojují proti diskriminaci. Plán má 15 částí zahrnující všechny klíčové oblasti života. Plán také zdůrazňuje rozdílnost lidí a zaměřuje se na specifické potřeby žen a dívek s postižením, na lidi s potřebou komplexní podpory, děti a mladé lidi s postižením, stárnoucí lidi s postižením a lidi s postižením z národnostních menšin a migranty s postižením. Tento přístup je charakteristikou Akčního plánu Rady Evropy pro zdravotní postižení. Rada Evropy vytváří Pan-Evropskou platformu pro strategické plánování a vytváření politiky pro svých 47 členských států. Akční plán je souhrnným dokumentem, který je flexibilní a přizpůsobivý podmínkám a specifikům jednotlivých zemí. Pomáhá členským státům ve vytváření podrobného přehledu pro tvůrce politik tak, aby jim umožnil vytvořit, přizpůsobit, znovu zaměřit a implementovat strategie, plány a inovativní programy.

Jaká je podle Vás role Evropského koordinačního fóra pro Akční plán Rady Evropy pro zdravotní postižení 2006-2015 (CAHPAH)?

Evropské koordinační fórum pro Akční plán Rady Evropy pro zdravotní postižení 2006-2015 (CAHPAH) je první mezivládní komisí pro vytváření politiky v oblasti zdravotního postižení na Pan-Evropské úrovni, které se skládá z 47 členských států.
Jeho rolí je podporovat, implementovat a navazovat na Akční plán Rady Evropy pro zdravotní postižení. Fórum je navíc vytvořeno pro efektivní koordinaci mezivládní a intrainstitucionální spolupráci v oblasti služeb pro zdravotně postižené spolu s mezinárodními a nestátními neziskovými organizacemi a dalšími subjekty.
Členské státy mají primární zodpovědnost za implementaci politiky v oblasti zdravotního postižení na národní úrovni. Role Fóra spočívá v poskytování podpory členským státům v rozvoji jejich strategií, postupů a aktivit v oblasti zdravotního postižení. Lepší kvality života lidí se zdravotním postižením v Evropě může být například dosaženo realizací informačních kampaní, poskytováním dostupných a vysoce kvalitních služeb a podpory a rozšiřováním povědomí o problematice života zdravotně postižených napříč všemi oblastmi politiky.
Fórum poskytuje novou Pan-Evropskou platformu pro dialog a aktivity v oblasti zdravotního postižení. Členové Fóra jsou vysocí vládní reprezentanti 47 států. Ostatní účastníci jsou různorodé články a komise Rady Evropy, další mezinárodní mezivládní organizace (UNO, UNESCO, UNICEF, WHO, ILO, UNDP, OECD), přidružené státy – pozorovatelé (Kanada, Vatikán, Japonsko, Mexiko, USA), Evropská komise a NNO (European Disability Forum). První setkání koordinačního fóra proběhlo ve Štrasburku v dubnu 2007.

Jak vidíte roli a práci poskytovatelů služeb a dalších zainteresovaných subjektů?

Je důležité porozumět, že Rada Evropy se skládá ze 47 členských států s rozdílnými ekonomickými, sociálními a kulturními tradicemi a podmínkami. Role, kterou hrají poskytovatelé služeb a NNO na národní úrovni se liší stát od státu.
Co se týče Koordinačního fóra pro Akční plán, projevuje se na evropské úrovni politický zájem o spolupráci s různými zainteresovanými subjekty. Rada Evropy vysílá jasný signál, že chceme upravit legislativu, postupy a aktivity v oblasti zdravotního postižení v celé Evropě spolu se všemi dalšími relevantními subjekty v této oblasti.
Poskytovatelé služeb a další partneři mají mnohé co nabídnout také v oblasti propagace, implementace a ověřování Akčního plánu Rady Evropy. Všichni partneři jsou zváni k tomu, aby pomáhali Radě Evropy a jejím členským státům v propagaci Akčního plánu po celé Evropě. Poskytovatelé služeb mají své vlastní nejcennější sítě a jsou v kontaktu přímo s lidmi, ke kterým oficiální systém často nedosáhne. Mají své vlastní role a pozice při rozvoji znalostí a know-how, například týkající se kvality služeb a vzdělávání pracovníků. Poskytovatelé služeb mohou navíc přispět poskytováním zpětné vazby při hodnocení služeb. Nejdůležitější rolí je asi podpora procesu jednání v oblasti zdravotního postižení účastí v dialogu na evropské úrovni.

Jaké jsou Vaše osobní ambice?

Jako předsedkyně Koordinačního fóra jsem velmi spokojená s tím, jak se práce začala rozvíjet už na prvním setkání Fóra v dubnu 2007. Podařilo se nám vytvořit strukturu s kanceláří, přípravnou skupinu a webové stránky pro sběr informací o strategiích v oblasti zdravotního postižení a o legislativě ze 47 členských států. Nyní je tedy platforma vytvořená a můžeme začít rozvíjet aktivity v členských státech a partnerství se všemi členy a pozorovateli ve Fóru.
V příštím roce bych ráda viděla rozvoj akcí a aktivit v různých částech Evropy ve spolupráci s relevantními zainteresovanými subjekty. Mým snem je, aby Koordinační fórum bylo považováno za proaktivní platformu orientovanou na budoucnost, která umožní výměnu informací, dialog a příklady dobré praxe v oblasti zdravotního postižením po celé Evropě. Potřebujeme zahrnout všechny členské státy s důrazem na jejich rovnost a v příštích letech vybudovat silnou podporu Fóra všemi členskými státy a partnery.
Doufám, že vlády objeví důležitost práce ruku v ruce s NNO a dalšími zainteresovanými subjekty při implementaci a hodnocení postupů a strategií v oblasti zdravotního postižení. Přeji si, aby se Fórum stalo místem setkávání, diskusí a myšlenkovým zdrojem pro nás všechny.

EASPD děkuje paní Arrhenius za spolupráci na tomto článku a bude nadále co nejvíce přispívat k důležité práci, kterou CAHPAH vykonává

Název:
Akční plán Rady Evropy pro podporu práv a plné participace lidí se zdravotním postižením ve společnosti: zvyšování kvality života lidí se zdravotním postižením v Evropě na léta 2006-2015

Významnost:
Implementuje posun od medicínského modelu postižení směrem k sociálnímu a na lidských právech založenému modelu a je zacílen na dlouhodobou mezivládní spolupráci mezi všemi 47 členy Rady Evropy. Akční plán by se měl také stát politickým nástrojem, který má podpořit členské státy, aby uvedly do praxe nedávno přijatou Úmluvu OSN.

Přístup:
Akční plán předkládá realizovatelné strategie pro dosažení plné participace lidí se zdravotním postižením a zahrnul problematiku postižení do všech oblastí politiky. To je vyjádřeno v 15 částech akčního plánu.

Současná situace:

- *Koordinační forum (CAHPAH) je založeno, bude se setkávat jednou ročně.*
- *Předsedkyně fóra: paní Viveca Arrhenius (FI), místopředseda je pan Péter Kemény*
- *CAHPAH bude řešit konkrétní a zaměřené pracovní programy podporující Akční plán*
- *EASPD má v CAHPAH křeslo a reprezentuje mezinárodní NNO (INGO)*

Více informací:
Text Akčního plánu
http://www.coe.int/t/e/social_cohesion/socsp/integration/02_council_of_europe_disability_action_plan/Council_of_Europe_Disability_Action_Plan.asp#TopOfPage

Předseda komise CoE: Mr Thorsten Afflerbach

Pozice EASPD:
EASPD je členem CAHPAH a bude aktivně podporovat implementaci Akčního plánu. Během roku 2009 zorganizuje EASPD ve Štrasburku tématickou konferenci zaměřenou na

Maarit Aalto

Výzkumný pracovník FDUV – FI

Důležitost Akčního plánu Rady Evropy pro osoby se zdravotním postižením spočívá v základní podpoře pro budoucí směřování politické práce ve vztahu k handicapu a pro rozvoj vysoce kvalitních služeb. Dává také směr pro budoucí plánování. Proto je důležité rozšiřovat a implementovat Akční plán na úrovni členů EASPD.
Pro FDUV, Akční plán Rady Evropy představuje nástroj pro kontinuální a zesílené úsilí v poskytování služeb pro osoby se zdravotním postižením.

Joke Ellenkamp

General Manager of Pameijer – NL

Akční plán je pro poskytovatele tím, čím jsou úponky pro hrozny. Akční plán rozvíjí, podporuje a dává směr. I když to hrozny ani nezaregistrují.Nicméně uživatel bude mít prospěch z mnohem vyšší kvality produktu, než jaká by mu byla poskytnuta službou původní.Není to jenom prázdná metafora. Mnoho poskytovatelů služeb stále nezaznamenalo, jak velký vliv má evropská legislativa na jejich každodenní aktivity. Příklady dobré praxe jsou stále sdíleny a mají svůj efekt a tak vzniká v Evropě systém sdílených hodnot. Jejich důležitost je nedocenitelná. Vítáme evropský Akční plán jako základní úponek v našem rozvoji.

Sdělení Komise pro Radu, Evropský parlament, Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů: Rovné příležitosti pro osoby se zdravotním postižením: Evropský Akční plán.

Evropský akční plán vede k rovným příležitostem pro osoby se zdravotním postižením ?!

(Hilde De Keyser, Research & Development Officer EASPD)

Rok 2003 byl pro oblast zdravotního postižení rokem významným v mnoha směrech. Byla by škoda, pokud by se tento pobyb spojený s Evropským rokem pro osoby se zdravotním postižením nestal startovním bodem na cestě k opravdovým rovným příležitostem. Partneři Evropského roku pro osoby se zdravotním postižením, s Evropskou komisí jako hlavním partnerem, proto odsouhlasili návrh akčního plánu s časovým horizontem 2010, který bude hodnocen a aktualizován každé dva roky dvouletými zprávami. To bylo před čtyřmi lety a bylo

již podniknuto mnoho kroků a více jich stále ještě musíme podniknout. Tento krátký článek Vám má přinést pohled na to, co znamená Evropský akční plán a kam směřuje.

Evropský akční plán byl (a je) rozhodující dokument díky svému lidskému pojetí, zaměřením na kvalitu života a problematiku rodinné péče. Svůj přístup zaměřený na lidská práva potvrzuje zaměřením na dostupnost, rozšíření problematiky zdravotního postižení do ostatních relevantních oblastí politiky, spolupráci zainteresovaných subjektů, zaměstnávání a inkluzi.

Všechny zainteresované osoby a tak i všichni poskytovatelé služeb, potřebují tento dokument, jako podporu pro přesun k službám zaměřeným na osobu klienta v oblati služeb pro zdravotně postižené, směrem k vysoké kvalitě služeb a rozšiřování povědomí. Proto aktivně přispíváme k tvorbě dvouleté zprávy o plnění Akčního plánu, k aktualizaci a rozvoji zaměření původního dokumentu a směřujeme to k otevřenějšímu pohledu na rozdílná témata:

Zaměstnávání je nejdůležitější pro dosažení inkluze a plné participace osob se zdravotním postižením, ale není to jediným problémem. Návaznost zaměstnání a rizika „pasti dávek“ by se měla brát také v potaz. Poslední 4 roky EASPD opakovaně přitahuje pozornost k těmto problémům, což vyústilo v poslední dvouleté zprávě, která byla mnohem méně zaměřená na „exkluzivní“ zaměstnávání než přechozí zprávy.

Při tvorbě víceletého akčního plánu se zaměřením na rovné příležitosti bychom neměli přehlížet lidi s vysokým stupněm závislosti a navázat na to důležitost opravdové spolupráce zainteresovaných subjektů. Ačkoliv souhlasíme, že zástupci osob se zdravotním postižením, jejich rodiny a přátelé jsou prvními a hlavními partnery pro jednání s evropskými institucemi, jsme zároveň přesvědčeni o důležitosti příspěvku odborníků, stejně jako organizací poskytující sociální služby. Jejich role při zvyšování povědomí a tvorbě pojítek v inkluzivní společnosti nemůže být podceňována. Jejich pozice jim umožňuje zvažovat množství aspektů jako: náklady na službu, potřeby zaměstnanců a zaměstnavatelů, nezbytné změny v sociálním zabezpečení a podpůrných strukturách v členských státech, poskytnutí rady s cílem, aby lidé se zdravotním postižením dosáhli maxima svých schopností a dovedností v každodenním životě. Zlepšování opravdové spolupráce mezi zainteresovanými subjekty je náročným úkolem, ale pokud chceme dosáhnout plné inkluze, musíme tuto myšlenku udržet naživu.

Aby bylo dosaženo cílů pro rok 2010, měly by být součástí nadcházející dvouleté zprávy tyto úkoly:

- Demografická situace se mění a má to svůj vliv také na oblast zdravotního postižení. Je zásadní začít debatu o této problematice. Podle nás by se měl akční plán na příští roky zaměřit právě na tuto oblast.
- Aby bylo dosaženo rovných příležitostí je velmi důležitá propojenost mezi jednotlivými dokumenty k tématu
- K dostupnosti musí být přistupováno jako k mnohovrstvému konceptu, kterým skutečně je. Bez toho, abychom brali v úvahu dosažitelnost, přizpůsobivost a cenovou dostupnost nikdy nedosáhneme opravdové dostupnosti.
- Dalším důležitým krokem v Evropském akčním plánu je implementace do reality.

Evropský akční plán Evropské komise je živým dokumentem, který vznikl ze silné startovní pozice a vyvinul se nyní do pozice ještě silnější , zabývá se novými výzvami a otevírá nové perspektivy. My jako EASPD zůstaneme v těsné blízkosti u jeho dalšího vývoje v blízké

budoucnosti, aby bylo dosaženo cílů, které byly stanoveny pro rok 2010 a zajištěna implementace dokumentu. Pokud všichni partneři spolu dosáhnou cílů a implementace dokumentu, pak to bude znamenat důležitý postun v respektování lidských práv osob se zdravotním postižením a v rovnosti jejich šancí.

Více o mezinárodních přístupech a evropských akcích najdete na stránkách EASPD:

www.easpd.eu

Název:
Sdělení Komise pro Radu, Evropský parlament, Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů: Rovné příležitosti pro osoby se zdravotním postižením: Evropský Akční plán.

Významnost:
Tento dokument je jedním z výstupů Evropského roku pro osoby se zdravotním postižením 2003 a byl vytvořen za účelem dosažení udržitelného a operativního přístupu k řešení problematiky zdravotního postižení v Evropě. Každé dva roky je vypracována dvouletá zpráva na základě víceletého Akčního plánu. Tyto zprávy identifikují také nové priority v situaciích lidí s postižením v rozšířené EU.

Současná situace:
Evropská komise spolu se všemi partnery Evropského roku osob se zdravotním postižením 2003 apelovala, aby byly využity aktivity roku, což vedlo k vytvoření tohoto Sdělení. Třemi operativními cíli tohoto Sdělení jsou:
- Dosažení plné aplikace Direktivy o rovném zacházení v zaměstnání (2000/78/EC)
- Podpora rozšiřování problematiky zdravotního postižení do relevantních dokumentů Společenství
- *Podpora dostupnosti pro všechny*

Více informací:
Text Akčního plánu na: http://ec.europa.eu/employment_social/news/2003/oct/en.pdf
Předseda Disability unit Evropské komise: Wallis Goelen

Pozice EASPD:
Jeden z důležitých bodů Sdělení je spolupráce zainteresovaných subjektů. My jako poskytovatelé sociálních služeb jsme přesvědčeni, že je mimořádně důležité přenést tyto vzory do praxe, aby se rozšiřovalo povědomí o problematice zdravotního postižení a inkluzi osob s postižením. Poslední dvouletá zpráva se zaměřila na dostupnost služeb, což je velmi důležitým tématem pro naši síť poskytovatelů služeb. EASPD poskytuje pro dvouleté zprávy pravidelně informace.

Paul Trehin

Viceprezident Autism Europe – FR

Když přijímáme direktivy Společenství a další Sdělení o osobách se zdravotním postižením, Autism Europe si myslí, že zaměstnávání, třebaže je to důležitý aspekt nediskriminačního přístupu, není jediným nebo primárním aspektem. Celoživotní vzdělávání a dostupnost služeb by měly zohledňovat kognitivní problémy, kterým čelí lidé s autismem. V neposlední řadě diskriminace společností (vliv na rodiny: například, ztráta práce kvůli chybějícím službám) není také řešena.
Proto očekáváme od Komise širší direktivu o nediskriminaci, která půjde dále než jen k zaměstnávání lidí s postižením a dostupnosti spojené s mobilitou nebo smyslovým postižením.

Bas Treffers, Viceprezident EDF

V roce 1976 se Shromáždění Spojených národů rozhodlo připravit oslavu Mezinárodního roku osob se zdravotním postižením v roce 1981. O 30 let později přijalo Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením. 30 let s milníky jako je Článek 13 Amsterodamské smlouvy, která zakotvila zákaz diskriminace osob s postižením v Evropské unii. V širším měřítku přijala Rada Evropy v říjnu 2006 v St. Petersburgu Evropský akční plán a později vypracovala Evropská unie podobné, avšak více závazný plán. Na všech úrovních hrálo EDF a jeho členové v těchto procesech důležitou roli. Avšak záměry nestačí. D.P.O.´s na všech úrovních budou muset monitorovat opatření, která budou přijata na základě těchto dokumentů. Hnutí zdravotně postižených, stejně jako jednotlivci se zdravotním postižením a jejich organizace musí mít silný vliv v politikách a přístupech, s ohledem na všechny aspekty života. Důležitým bodem je přístup poskytovatelů služeb v tomto směru. EASPD bude doufejme hrát důležitou roli v podpoře jak jednotlivců se zdravotním postižením, tak jejich organizací. Ne jen ošetřováním a pečováním, ale také respektováním volby a posilováním samostatnosti osob s postižením.